Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	14Co/339/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6406203800
Dátum vydania rozhodnutia:	20. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Mária Podhorová
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2012:6406203800.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, rozhodujúci v senáte v zložení JUDr. Mária Podhorová, predsedníčka senátu, JUDr. Peter Priehoda, Mgr. Ema Novodomcová členovia senátu v právnej veci navrhovateľa 1/ H. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. č. XX, 2/ H. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. č. XX, obaja zastúpení JUDr. Andrejom Garom, advokátom so sídlom Bratislava 831 04, Šancova 108, proti odporcovi 1/ T. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. X., P. XXX/XX, zastúpený JUDr. Petrom Víznerom, advokátom so sídlom AK Banská Bystrica, Skuteckého 12, 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, as. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova č. 4, IČO: 00585441, o ochranu osobnosti o odvolaní navrhovateľov 1/, 2/ a odporcov 1/,2/ proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom, zo dňa 24. mája 2011, č. k. 13C/87/2006-261, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .
Dovolanie j e p r í p u s t n é , pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom uložil odporcom 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľom 1/ a 2/ sumu 8.600 eur v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Vo zvyšku návrh zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Prvostupňový súd rozhodoval o nároku podľa § 15 OZ, keď navrhovatelia ako aktívne legitimovaní rodičia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia uplatnili právo na ochranu osobnosti svojho syna, ktorý zahynul v dôsledku konania odporcu 1/ - pri dopravnej nehode nedbanlivosťou spôsobil ich synovi smrť, teda spôsobil mu závažný negatívny dopad na jeho osobu v podobe absolútnej ujmy. Súd vychádzal zo skutkových zistení, v zmysle ktorých dňa XX. XX. XXXX odporca 1/ v dôsledku nesprávnej techniky jazdy zrazil C. W., syna navrhovateľov, v dôsledku čoho utrpel ťažké zranenie nezlučiteľné so životom, zraneniu na mieste nehody podľahol. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove bol odporca 1/ uznaný vinným zo skutku uvedeného článku 2/ žaloby, ktorý inému z nedbanlivosti spôsobil smrť tým, že porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu z jeho zamestnania a uloženú mu podľa zákona, čím spáchal trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1/, 2/ Trestného zákona. Za toto mu bol krajským súdom uložený trest odňatia slobody podľa § 224 ods. TZ v trvaní 18 mesiacov podmienečne odložený na skúšobnú lehotu v trvaní 4 rokov. Zároveň mu bola uložená náhrada škody žalobcovi 1/ H. W. podľa § 229 ods. 2 Trestného poriadku v pôvodne platnej mene 33.755 Sk s tým, že so zvyškom nároku na náhradu škody bol odkázaný na konanie vo veciach občiansko-právnych.

Prvostupňový súd dospel k záveru, že konaním odporcu 1/ došlo k neoprávnenému zásahu do života a telesnej integrity syna navrhovateľa 1/ a navrhovateľky 2/ do jeho osobnostných práv chránených jednak Ústavou SR v čl. 5 ods. 1 a jednak ustanoveniami Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Súd vychádzal z názoru, že bol splnený základný predpoklad procesného úspechu navrhovateľov

a to samotná protiprávnosť konania odporcu 1/ a na to nadväzujúca prítomnosť kauzálneho nexu medzi týmto správaním a úmrtím syna navrhovateľov. Pokiaľ aj samotný poškodený nebohý C. W. dopravnú nehodu výrazne zapríčinil svojím protiprávnym konaním, nakoľko išiel po nesprávnej strane vozovky, zo znaleckého dokazovania v trestnom konaní bolo preukázané, že zásah samotného odporcu v 1/ rade bol protiprávny a preto z hľadiska poskytnutia ochrany nie je významné, či neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene, nezavinene alebo vedome, či nevedome. Vzhľadom na objektívnu povahu zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnostných práv je zavinenie zodpovednej osoby na strane pozostalého právne irelevantné a v zmysle predchádzajúceho rozhodnutia krajského súdu aj najvyššieho súdu (vo veci ochrany osobnosti podľa § 11 a 13 OZ - rodičov nebohého a jeho sestry) je správanie sa samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu právne významné až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd vyslovil názor, že pri úvahách o výške náhrady v obdobnom prípade, teda v prípade smrti nemôže žiadne zadosťučinenie vrátane finančného napraviť skutočne vzniknutú ujmu (ako je smrť), zmyslom je túto ujmu zmierniť. Súd považoval výšku priznanej nemajetkovej ujmy 8.600,-- eur za primeranú tomu, že k zásahu do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby došlo v značnej miere, uvedená forma zadosťučinenia je právnym inštitútom do istej miery výnimočného charakteru, ktorý sa uplatní za splnenia zákonom stanovených predpokladov a s prihliadnutím na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (teda aj s prihliadnutím na porušenie pravidiel cestnej premávky samotným poškodeným C. W.). Prvostupňový súd tiež uviedol, že za satisfakčný prostriedok v tomto prípade je potrebné považovať aj rozsudok vydaný v trestnom konaní, kde sa konštatovalo porušenie práv. Pokiaľ ide o povinnosť nahradiť nemajetkovú ujmu spoločne a nerozdielne odporcom 1/ a 2/ pri uložení povinnosti odporcovi 2/ vychádzal súd zo zistenia, že odporca 1/ v čase spôsobenia dopravnej nehody bol v poistnom vzťahu s odporcom 2/. S použitím eurokomformného výkladu pojmov náhrada škody, škoda na zdraví v ust. § 4 ods. 1, § 4 ods. 2, 4 a § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel, sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods. 2, 3 OZ, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a/ Zák. č. 381/2001 Z. z. Takáto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 a 3 OZ spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, keď zákon č. 381/2001 Z. z. v platnom znení v ust. § 15 účinnom od 01.01.2002 zaviedol všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby tak, ako to poznajú všetky právne úpravy v Európe. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu vo výške a v rozsahu v akom za škodu zodpovedá poistený škodca. Predpokladom vzniku povinností poistiteľa plniť je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla. Súd poukázal na právnu úpravu v smerniciach (Smernica rady č. 72/166/EHS č. 90/232/EHS, 2000/26/ES), podľa ktorých sú členské štáty povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potencionálnych obetí nehôd a aby akékoľvek škody a ujmy v oblasti povinného poistného krytia cestujúcich motorových vozidiel nezostali neuhradené. Súd preto neuznal právnu argumentáciu odporcu 2/, že nie je pasívne legitimovaným účastníkom s odôvodnením, že z poistenia zodpovednosti má poistený právo, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej škoda vznikla, a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania zodpovednosti, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 zákona a podľa poistných podmienok, t. j. uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, okrem iného škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. V ust. § 15 Zák. č. 381/2001 Z. z. je ustanovené, že poškodený má právo uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi zodpovednej osoby.

Rozsudok prvostupňového súdu odvolaním napadli všetci účastníci konania.

Odporca 2/ v odvolaní zo dňa 19. 08. 2011 doručenom súdu dňa 23. 08. 2011 vyslovil názor, že rozsudok okresného súdu nie je vecne správny ani v súlade so zákonom. Pokiaľ navrhovatelia poukazovali na rozhodnutie Krajského súdu Košice sp. zn. 11Co/12/2009 neuviedli, že proti tomuto rozhodnutiu bolo podané dovolanie, ktoré NS SR odmietol pre procesnú chybu, nie z dôvodu správnosti rozhodnutia krajského súdu. V tejto súvislosti poukazuje na stanovisko krajského prokurátora v tejto veci, kde konštatoval: „pokiaľ vo svojom podnete poukazujete na ustanovenie občianskeho zákonníka

upravujúce náhradu škody, tieto nemožno aplikovať na danú vec, pretože predmetom konania je náhrada nemajetkovej ujmy podľa § 13 citovaného zákona v peniazoch ako občiansko-právna sankcia za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti a nie na náhradu škody. Okrem toho poukázal na iné súdne rozhodnutia, napr. rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/67/2008, kde súd uviedol „právo na ochranu osobnosti sú svojbytným a samostatným nárokom, ktorým občiansky zákonník poskytuje osobitnú ochranu, a preto uplatnenie nárokov z titulu práva na náhradu škody nedoplňuje, nerozširuje ani nenahrádza uplatnenie nárokov z titulu práva na ochranu osobnosti“ a ďalej uvádza: „bude potrebné dôsledne odlíšiť pasívnu legitimáciu žalovaného (rozumej poisťovňu Kooperatíva a. s.) vo vzťahu k uplatneným nárokom vyplývajúcim z náhrady škody vo vzťahu k uplatnenému nároku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá zrejme nebola predmetom poistenia“.

Poukazuje na rozhodnutie NS ČR č.k. 30Cdo/105/2005, v zmysle ktorého subjektom zodpovedným za neoprávnený zásah do osobnostného práva fyzickej osoby podľa § 13 OZ môže byť výlučne len pôvodca zásahu (vodič motorového vozidla). Poisťovňa vystupuje iba ako účastník poistného vzťahu zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nepochybne do osobnostných práv navrhovateľa nijakým a už nie vôbec neoprávneným spôsobom nezasiahla. V prípade smrtí blízkej osoby následkom dopravnej nehody možno hovoriť z pohľadu pozostalých o zásahu do osobnostných práv, avšak v rovine zásahu do ich súkromného života a nemožno hovoriť o zásahu do zdravia (resp. o škode na zdraví).

Za najdôležitejšie považuje uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20. 04. 2011, v zmysle ktorého pri neoprávnenom zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby vzniká osobná väzba medzi oprávnenou osobou na jednej strane a povinnou osobou na strane druhej. Práva a povinnosti vyplývajúce z tohto právneho vzťahu sa viažu výhradne na určitú osobu. Povinnosť poskytnúť zadosťučinenie podľa § 13 je subjektívne spätá s tým, kto sa zásahu do týchto práv iného dopustil. Jedná sa preto o výlučne osobnú povinnosť tohto subjektu, ktorá neprechádza na ďalšiu osobu. Nositeľom hmotno-právnej povinnosti je ten subjekt, ktorý neoprávnený zásah do osobnostných práv spôsobil. Podľa názoru odporcu 2/ nemôže byť daná jeho zodpovednosť za navrhovateľmi uplatnený nárok, ktorý je nesprávne kvalifikovaný ako škoda na zdraví v širšom ponímaní. Nielen z názvu zákona č. 381/2001 Z. z. ale aj z celého jeho obsahu vyplýva, že poistenie kryje nároky z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nie však iné prípadné nároky vzniknuté z iného titulu.

Navrhovatelia vo včas podanom odvolaní proti rozsudku okresného súdu napádajú rozsudok okresného súdu v prvej a druhej výrokovej vete z dôvodu, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. Podľa názoru navrhovateľov súd nedostatočne zohľadnil potrebné skutočnosti a na základe toho rozhodol o neprimerane nízkej výške peňažnej náhrady za spôsobený neoprávnený zásah do práva na život nebohého C. W. resp. za spôsobenú nenapraviteľnú ujmu. Nesúhlasia s názorom, podľa ktorého za určitú formu satisfakcie za spôsobený neoprávnený zásah do osobnostných práv nebohého možno považovať aj rozsudok vydaný v súvisiacom trestnom konaní. V uvedenom trestnom konaní bol odporcovi 1/ uložený podmienečný trest odňatia slobody, čo pre navrhovateľov ako najbližších príbuzných nebohého nepredstavuje žiadnu formu satisfakcie. Aj keď trest uložený odporcovi 1/ je súladný so súčasnou súdnou praxou z pohľadu navrhovateľov je absolútne nedostatočný a nesúhlasia s ním. Zároveň vzhľadom na vysokú mieru závažnosti ujmy spôsobenej navrhovateľom a nebohému C. W. konaním odporcu 1/ považujú rozsudok vydaný v trestnom konaní vo vzťahu k určeniu výšky peňažnej náhrady za nepodstatný a neodôvodňujúci priznanie nižšej sumy náhrady.

Aj keď nepopierajú, že v čase zrážky s motorovým vozidlom sa nebohý C. W. nachádzal na nesprávnej strane cesty, trvajú na tom, že týmto svojím konaním svoju smrť nezavinil a k usmrteniu došlo následkom protiprávneho konania odporcu 1/. V tej súvislosti poukazuje aj na právny záver vyslovený Okresným súdom v Poprade podľa ktorého k prerušeniu príčinnej súvislosti medzi nesprávnou technikou jazdy odporcu 1/ a následkom v podobe smrti nebohého nedošlo ani tým, že nebohý C. W. ako chodec sa pohyboval po nesprávnej strane vozovky v rozpore s platnými právnymi predpismi, pretože tým obžalovanému nevytvoril náhlu či neočakávanú prekážku. Skutočnosť, že nebohý C. W. išiel po zlej strane cesty (pričom šiel za krajnicou) je právne irelevantná pre rozhodnutie o výške náhrady za vzniknutú nemajetkovú ujmu.

Navrhovatelia ako nositelia výkonu práva na ochranu osobnosti ich nebohého syna nepovažujú priznanú sumu náhrady za dostatočnú a primeranú ujme spôsobenej ich synovi, poukazujúc na to, že právo na život a telesnú integritu má spomedzi jednotlivých práv vyplývajúcich z práva na ochranu osobnosti najvýznamnejšie postavenie. Poukazuje v tejto súvislosti na rozhodnutia v konaniach na ochranu osobnosti, kde súdy priznávajú finančné zadosťučinenia v sumách niekoľko desaťtisíc eur, keď závažnosť nemajetkovej ujmy nie je absolútna, ale je reparovateľná a s ujmou ako je smrť sa nedá porovnať. Takýto prístup k rozhodovaniu o odškodnení za nemajetkovú ujmu na osobnostných právach hodnotí ako nesprávny a diskriminačný, odporujúci aj v praxi Európskeho súdu pre ľudské práva. Navrhovatelia pri určení výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch vychádzali z kritérií stanovených zákonom a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo.

Pokiaľ ide o právny názor prvostupňového súdu vo vzťahu k vysporiadaniu sa s pasívnou legitimáciou odporcu 2/ stotožňujú sa s tým, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch spadá do rozsahu zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenou prevádzkou motorového vozidla, pričom navrhovatelia ako poškodení majú voči poisťovni špecifické právo na výplatu plnenia za poisteného škodcu. Tento názor je súladný s právnymi predpismi Európskej únie a ustálenou praxou európskych súdov. Domáhajú sa zmeny napadnutého rozsudku tak, že súd rozhodne v zmysle podanej žaloby a navrhovateľom 1/, 2/ prizná vo vzťahu k odporcom 1/, 2/ sumu v plnej výške t. j. 66.388,-- eur. Zároveň požadujú priznanie trov prvostupňového aj odvolacieho konania.

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým boli odporcovia 1/ a 2/ zaviazaní spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľom 1/ a 2/ sumu 8.600,-- eur odvolaním napadol aj odporca 1/ a navrhol rozsudok zmeniť tak, že priznaná suma bude výrazne menšia ako 8.600,- eur.

V zmysle platnej právnej úpravy (§ 13 ods. 2, 3 OZ) súd nie je viazaný návrhom účastníkov, výšku náhrady určuje na základe voľnej úvahy s povinnosťou prihliadnuť na dve zákonné hľadiská a to závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti za ktorých došlo k porušeniu práva. Určenie výšky peňažnej náhrady má byť potom s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Okresný súd, podľa názoru odporcu 1/, nadradil skutkové zistenia predstavujúce závažnosť vzniknutej ujmy nad skutkovými zisteniami predstavujúcimi okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a ktoré sú podľa jeho názoru primárne a určujúce. Aj keď zo strany odporcu 1/ došlo k porušeniu práva, ako bolo konštatované trestnými súdmi, napriek jeho obhajobe, šlo o porušenie práva neúmyselné, ním nevyvolané, pretože vykonával svoju profesiu ako vodič, keď vozidlo viedol po správnej strane cesty I. triedy, v úseku s obzvlášť hustou premávkou, kde by sa chodec vôbec nemal vyskytovať. Nemal ani dôvod predpokladať že po takejto ceste sa nejaký chodec bude pohybovať, tobôž nie po nesprávnej strane cesty. Práve tento moment považuje za najdôležitejší z hľadiska prihliadnutia na okolnosti, za ktorej došlo k porušeniu práva, pretože naopak postihnutý konal vedome a svojim priamym úmyslom sa zúčastňoval cestnej premávky porušovaním jeho právnych povinností chodca. Z týchto dôvodov je odporca toho názoru, že okresný súd pri rozhodovaní o určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy nedostatočne prihliadol na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a výšku náhrady určil najmä s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy. V tom vidí odporca 1/ nesprávne právne posúdenie veci a domáha sa zmeny rozsudku. Z opatrnosti v prípade potvrdenia odvolaním napadnutej časti rozhodnutia požaduje, aby súd pripustil dovolanie, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a to: „Posúdenie skutkových zistení pri voľnom určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka“.

K odvolaniu odporcu 1/ a odporcu 2/ sa písomne vyjadrili navrhovatelia 1/, 2/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Odvolacie dôvody odporcu 1/ označil za účelové a vzhľadom k meritu veci aj za nevhodné. O miere závažnosti vzniknutej ujmy niet pochýb, a pokiaľ ide o okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, aj tieto sú známe z vykonaného dokazovania a svedčia v prospech názoru navrhovateľov o neprimerane nízkej sume náhrady priznanej navrhovateľom. Na rozdiel od odporcu 1/ vyjadrujú názor, že bolo povinnosťou vodiča predvídať účasť chodcov na komunikácii a tomu má prispôsobiť svoju jazdu. Neobstojí názor, že nebolo v moci odporcu 1/ zabrániť nehode, naopak, pokiaľ by odporca 1/ nezvolil nesprávnu techniku jazdy, k zrážke by nedošlo. Toto je aj v súlade so závermi súvisiaceho trestného konania, v ktorom bol odporca 1/ právoplatne odsúdený za spáchanie trestného činu ublíženia na zdraví.

K odvolaniu odporcu 2/ uvádza, že toto považuje za rozporné s ustálenou právnou teóriou a súdnou praxou ako aj s predpismi európskeho práva. Pokiaľ ide o skutočnosti prezentované v súvislosti s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 03. 03. 2010 číslo konania 11Co/12/2009 faktom je, že Najvyšší súd SR dovolanie proti tomuto rozsudku odmietol z dôvodu procesnej chyby, čo však neznamená, že by súhlasil s právnym názorom v ňom uvedeným. Najvyšší súd SR sa skutkovou vecou vôbec zaoberal. Pokiaľ odporca 2/ poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR č. k. 30Cdo/1051/2005, podľa ktorého zodpovednosť za zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený v dôsledku nesprávneho vedenia motorového vozidla nesie výlučne vodič tohto vozidla, pričom zodpovednosť prevádzateľa vozidla nemožno vyvodiť, podľa prezentovaného právneho názoru nie je možné na takýto prípad analogicky použiť ust. § 427 Občianskeho zákonníka. V súvislosti s týmto rozhodnutím poukazuje na protikladné rozhodnutie NS ČR sp. zn. 30Cdo/999/2007 zo dňa 29. 09. 2008, ktorého právna veta znie: „I/ K zásahu do práv na ochranu osobnosti môže dôjsť aj v súvislosti s prevádzkou dopravného prostriedku. Pri určení zodpovednosti za nemajetkovú ujmu, ktorú utrpela fyzická osoba, možno použiť ust. § 427 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje zodpovednosť prevádzkovateľa za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov. II/ Zodpovednosť prevádzkovateľa vozidla (toho, kto má trvalú možnosť právnej a faktickej dispozície) je daná, aj keď prevádzkovateľ nebol vlastným pôvodcom zásahu“. V odôvodnení tohto rozhodnutia sa ďalej uvádza, že výklad tejto právnej otázky bol v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu už riešený. Za nepochybné uvádza, že ako osobitnú skupinu prípadu zásahov do osobnostných práv fyzických osôb je potrebné vymedziť tie, kedy k takémuto zásahu dôjde v súvislosti s prevádzkou dopravných prostriedkov. Analogické použitie ust. § 427 a nasledujúcich OZ sa uplatní len pri určení osoby zodpovednej za zásah proti osobnosti fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Pri skúmaní predpokladov zodpovednosti za zásah do osobnostných práv treba preto postupovať podľa ust. § 13 OZ a nie podľa ust. § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka. Z uvedeného právneho názoru vyvodzuje, že v prípade zásahu do práva na ochranu osobnosti z hľadiska zodpovednosti za tento zásah a ním spôsobené následky možno rozlíšiť dva typy zodpovednostných subjektov a to: zodpovednostný subjekt, ktorý priamo zásah vyvolal a zodpovednostný subjekt, ktorý sa síce na zásahu priamo nepodieľal, avšak na základe zákona alebo inej právnej skutočnosti (zmluvy, iného právneho úkonu atď.) za tento zásah zodpovedá. V predmetnom prípade je takýmto zodpovednostným subjektom odporca 2/ na základe poistnej zmluvy uzatvorenej s odporcom 1/ v zmysle zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Pokiaľ odporca 2/ z hľadiska pohľadu pozostalých následkom dopravnej nehody hovorí o zásahu do osobnostných práv v rovine zásahu do ich súkromného života s tým, že nemožno v žiadnom prípade hovoriť o zásahu do zdravia resp. o škode na zdraví, poukazuje na skutočnosť, že v tomto štádiu konania ide o postmortálnu ochranu osobnosti nebohého v zmysle § 15 Občianskeho zákonníka, ktorý taxatívne vymedzeným osobám umožňuje domáhať sa posmrtnej ochrany osobnosti inej osoby v rovnakom rozsahu, v akom by toto právo patrilo zomrelej osobe. K tomu poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR Ro NSSR sp. zn. 5Cdo/54/1999. Pokiaľ odporca 2/ poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20. 04. 2011 sp. zn. 4Cdo/168/2009 ide o právny názor, ktorý je v rozpore s inými súdnymi rozhodnutiami, na ktoré bolo v rámci konania v danej veci poukazované. Nesúhlasí s tvrdením odporcu 2/, podľa ktorého ujma na zdraví nie je nemajetkovou ujmou. Je nepochybné, že ujma/škoda na zdraví nie je ujmou majetkovou, ergo je ujmou nemajetkovou. V ďalšom podrobne rozoberá pojem škoda a nemajetková ujma opierajúc sa o názor sudcov Ústavného súdu Českej republiky uvedený v náleze Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 04. 05. 2005, kde zdôraznili, že z legislatívneho hľadiska by bolo správnejšie opustiť súčasné prevažne poňatie škody ako majetkovej ujmy a pokladať za škodu i ujmu vzniknutú pôsobením na telesnú a duchovnú integritu poškodeného. K takémuto poňatiu sa hlásia aj princípy európskeho deliktného práva, ktoré definujú škodu ako majetkovú alebo nemajetkovú ujmu zákonom chráneného záujmu (nález US ČR PL.US 16/04 zo dňa 04. 05. 2005). Pokiaľ zákon č. 381/2001 Z. z. v ust. § 4 ods. 1 písm. a) uvádza, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení v širšom ponímaní a v súlade s eurokomformným výkladom pojmu ujma na zdraví je potrebné za ujmu na zdraví považovať aj nemajetkovú absolútnu ujmu, ktorá bola spôsobená poškodenému C. W.. V zmysle § 15 zák. č. 381/2001 Z. z. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému, čím je daná pasívna legitimácia odporcu 2/ v predmetnej veci. Vyjadruje názor, že je potrebné pri výklade pojmov náhrada škody a škoda na zdraví pridržiavať sa eurokomformného výkladu tak, ako sa ho pridržiaval Krajský súd v Košiciach v už uvádzanom rozsudku 11Co/12/2009, v tejto súvislosti poukazujú na Smernicu Rady č. 72/166/EHS, Smernicu č. 90/232/EHS a Smernicu č. 2000/26/ES, z ktorých členským štátom EU vyplýva povinnosť

prijať všetky primerané opatrenia na zabezpečenie toho, aby zodpovednosť za akúkoľvek škodu/ujmu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potenciálnych obetí dopravných nehôd, a aby akékoľvek škody/ujmy v oblasti povinného poistného krytia cestujúcich motorových vozidiel nezostali neuhradené. Poukazuje na svoje podanie zo dňa 18. 03. 2011 v tejto veci, ktorého sa pridržiava.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v medziach daných ust. § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 O. s. p.. Napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Odvolací súd s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O. s. p. považuje za správne aj odôvodnenie napadnutého rozsudku, s týmto v celom rozsahu súhlasí a v podrobnostiach naň odkazuje. Prvostupňový súd rozhodujúc napadnutým rozsudkom o nároku podľa § 15 Občianskeho zákonníka v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav, vec náležite odôvodnil, venoval pozornosť všetkým dôležitým argumentom zúčastnených strán, na tieto dostatočným spôsobom reagoval a správne ich vyhodnotil.

Dôvodom odvolania navrhovateľov a odporcu 1/ je len výška priznanej nemajetkovej ujmy, keď navrhovatelia považujú výšku priznanú prvostupňovým súdom za úplne nedostatočnú a neprimeranú vzhľadom na závažnosť zásahu vzniknutej absolútnej nenapraviteľnej ujmy, smrti syna navrhovateľov. Odporca 1/ naproti tomu považuje za nesprávne, že prvostupňový súd favorizoval jednu z dvoch podmienok pre priznanie nároku a to je závažnosť ujmy oproti okolnostiam, za ktorých k tejto ujme došlo. Domnieva sa, že vzhľadom na skutočnosť, že samotný poškodený sa o negatívny následok dopravnej nehody zapríčinil vlastným vedomím a úmyselným konaním, má byť podľa odporcu 1/ zohľadnený výraznejším spôsobom tak, že priznaná nemajetková ujma bude v oveľa nižšej sume, než ako rozhodol prvostupňový súd.

Keďže v tomto smere odvolacie dôvody vzhľadom na predchádzajúci záver odvolacieho súdu už nesmerovali voči základu samotného nároku podľa § 15 OZ, ale len k priznanej výške, odvolací súd skúmal, nakoľko je rozhodnutie prvostupňového súdu v tomto smere správne, či úvahy, ktorými sa súd spravoval sú dostatočné pre jeho záver. Odvolací súd konštatuje, že prvostupňový súd sa dostatočne vysporiadal s posudzovaním základných hľadísk pre rozhodnutie o výške prisúdenej nemajetkovej ujmy, keď poukázal na všetky rozhodujúce okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, to znamená na jednej strane porušenie povinnosti odporcu 1/ vyplývajúcich z jeho zamestnania a uložených mu zákonom, keď k nehode došlo v dôsledku nesprávnej techniky jazdy odporcu 1/, na druhej strane prihliadol na okolnosť na strane poškodeného, ktorý sám ako účastník cestnej premávky porušil pravidlá tým, že šiel po pravej krajnici. Správne prvostupňový súd zohľadňoval uvedené okolnosti majúc na zreteli vysokú intenzitu nepriaznivého následku konania odporcu (smrť poškodeného) a správne poukázal aj na zákonnú úpravu, v zmysle ktorej je možné s ohľadom na intenzitu zásahu proti osobnosti fyzickej osoby priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, teda za situácie, ak je nepostačujúce zadosťučinenie v inej forme. Správne v tejto súvislosti poukázal prvostupňový súd na tú skutočnosť, že v prípade smrti žiadne zadosťučinenie vrátane finančného nemôže skutočne vzniknutú ujmu, akou je smrť, nahradiť, zmyslom právnej úpravy je túto len zmierniť.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatuje, že prvostupňový súd pri určovaní výšky priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 15 a § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka postupoval v súlade so zákonom, keď poukázal na všetky relevantné skutočnosti, ktoré zohľadnil pri určení rozsahu primeraného odškodnenia v zmysle vyššie uvedených právnych úvah, ktoré odvolací súd považuje za rozhodujúce pre tento konkrétny prípad. Pokiaľ navrhovatelia vyčítajú prvostupňovému súdu nedostatočné posúdenie priznanej výšky nemateriálnej ujmy v porovnaní s inými judikovanými prípadmi o ochrane osobnosti, odvolací súd uvádza, že ani jeden z uvádzaných prípadov nie je porovnateľný s týmto a opätovne zdôrazňuje, že satisfakcia v podobe peňažného odškodnenia „nastupuje až vtedy, keď iná forma ochrany je nepostačujúca. Žiadna peňažná čiastka teda ani „nízka“ ani „vysoká“ nemôže byť dostačujúcim ekvivalentným prostriedkom ochrany osobnosti v takomto prípade, ako nastal v súdenej veci. Preto je na úvahe súdu, ako sa s touto vysporiada. Pokiaľ prvostupňový súd vysvetlil, aké kritériá vzal do úvahy pri určení výšky nemateriálnej ujmy, týmto záverom z hľadiska ich správnosti nemožno nič vyčítať, považuje aj odvolací súd jeho rozhodnutie v danom smere za správne. Navyše odvolací súd podporne poukazuje na zák. č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, keď podľa § 5, v prípade, ak bola trestným činom (úmyselný násilný trestný čin) spôsobená

smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy, tiež na Nariadenie Vlády SR č. 251/2009 Z. z. o jednorázovom mimoriadnom odškodnení za ujmu na zdraví alebo smrť v súvislosti s pomocou poskytnutou policajnému zboru (v ktorom prípade sa v súvislosti s ujmou na zdraví, ktorej následkom je smrť priznáva jednorázové mimoriadne odškodnenie do výšky 35000,-- Eur) vo svetle, ktorých sa výška odškodnenia ustálená súdom vzhľadom na všetky okolnosti, ktoré uviedol prvostupňový súd ako okolnosti určujúce túto výšku, javí byť primeraná a nezistil dôvod pre jej zmenu.

K námietkam odporcu 2/ ohľadne nedostatku jeho pasívnej vecnej legitimácie v tomto konaní odvolací súd s dôvodmi odvolateľa nesúhlasí, považujúc za správny výklad prvostupňového súdu z dôvodov uvedených v odôvodnení rozsudku, na ktoré aj odvolací súd v celom rozsahu odkazuje. Odvolacie námietky odporcu 2/ v tomto smere nie sú nové, a preto keďže sa odvolací súd stotožňuje s argumentáciou prvostupňového súdu, nepovažuje za dôvodné tieto dôvody opakovať.

Odvolací súd o trovách odvolacieho konania nerozhodoval, nakoľko prvostupňový súd postupoval v zmysle § 151 ods. 3 O. s. p., preto v rozhodnutí o trovách konania rozhodne aj o trovách odvolacieho konania v zmysle § 224 ods. 4 O. s. p..

Odvolací súd považoval za potrebné pripustiť dovolanie na otázku, či v prípade, ak došlo pri dopravnej nehode k zásahu do zdravia a života účastníka cestnej premávky, do rozsahu poistenia zodpovednosti podľa § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z. z. - nárok na náhradu škody na zdraví - patrí aj nárok na postmortálnu ochranu vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 15, § 11, § 13 ods. 2, 3 OZ.

Odvolací súd nevyhovel návrhu odporcu 1/ o pripustenie dovolania, pretože tak, ako vymedzil svoju otázku, na ktorú má dať odpoveď rozhodnutie dovolacieho súdu (posúdenie skutkových zistení pri voľnom určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka) nenapĺňa účel sledovaný ust. § 239 ods. 2 písm. a) O. s. p..

Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním senátu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.